

ЛЕКЦІЯ 19 (37) ЗАКІНЧЕННЯ. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ

Дорогі слухачі, ми закінчили з вами вступний курс до християнської апологетики. Чому називають цей курс вступним? Тому, що це настільки чудовий світ, настільки широкий світ думки, що ми з вами лише привідчинили двері до цієї кімнати апологетики християнства, захисту християнських вірувань. В ось так швидко продивилися, які тут відбуваються діалоги, на які питання, які теми доводиться розмірковувати й відповідати. Я пропоную кожному з вас, якщо вас зацікавив цей матеріал почати самостійну подорож у світ апологетики. І ви для себе раптом відкриєте, як багато чудових, простих доказів правдивості християнства. І те, що колись доводилося просто приймати на віру, робити ось такий стрибок у темряву, ви раптом зрозумієте, що це і є оте розумне уявлення про віру, найраціональніша картина світу – християнський теїзм. Ви будете насолоджуватися, наскільки в Бога все логічно, наскільки в Бога все як слід. Наскільки Бог дає на все вичерпні відповіді на всі запитання, які людина може Йому задати. Колись мою увагу притягнула книга Йова, особливо останні розділи, з 38 по 40 розділ, де Бог починає запитувати Йова. І Бог, кажучи про Себе, говорить про довколишній світ, про Своє творіння, про велич Свого творива. У такий спосіб Він хотів показати людині. Хотів показати Йову, наскільки людина незначна. І ось це той самий Бог, Який все це так дивно створив. Він настільки великий у Своему розумі, у Своему мисленні. І ось Він відкриває нам Свій розум, Свій задум через роздуми про Боже твориво, роздуми над світом, який створив Бог. На жаль, серед християн є чимало тих, хто не бачить користі в апологетиці. Хоча для мене це доволі дивно, коли ми не бачимо користі в апологетиці, бо, по суті, апологетика допомагає кожному християнину зрозуміти, чому ти віруєш в те, в що ти віруєш. Коли довкола існує чимало поглядів, вірувань, учень, світоглядів то, справді, треба розуміти, чому я дотримуюся оцього погляду. Ми розуміємо, що плюралізм у цій ситуації не може допомогти нам цілковито. Не можуть бути правдивими дві взаємовиключні істини щодо Бога, щодо життя. Практично ми не можемо так жити. Звісно, що ми не можемо покладати надію на майбутнє, ґрунтуючись на погляді, що всі релігії правильні. Нам потрібно визначитися в правдивій релігії. І саме апологетика – незамінний інструмент, який допомагає нам розібратися, чому це правда, а чому це інше – неправда. І хоча люди говорять у наші дні, що Біблія не потребує захисту, але ми бачимо, що Біблія сповнена прикладів, коли апостоли, пророки, проповідники захищали біблійну звістку. Навіть, коли апостол Павло говорив про воскресіння Ісуса Христа у Першому посланні до Коринтян, то наводив список свідків воскресіння, тим самим доводячи, що воскресіння – це реальність, це була реальна подія. Деякі люди кажуть, що не треба доказів, що, мовляв, Біблія сама, як написано жива й дієва, що Слово Боже, як обосічний меч проникає. Але чомусь у Писанні, Діях, 1:3 Лука пише, що дії Божі супроводжувалися багатьма правдивими доказами. Тобто, потрібні були

докази. Ісус Христос, коли проголошував Слово спасіння, прощення, ми можемо згадати історію з розслабленим, друзі якого розібрав покрівлю, спустили його до ніг Ісуса Христа. Христос чомусь навів доказ. Пам'ятаєте. Він сказав: «Прощаються тобі гріхи», і тоді всі слухачі жажнулися, коли це всіх здивувало. Але Ісус каже: «Але щоб ви всі знали, що Син Людський має владу прощати гріхи, кажу тобі: «Встань!»». Це був доказ Його надприродної влади – уздоровити і простити гріхи. Тож, не слід хвилюватися, коли ви почуєте з уст вірян про те, що у Біблії немає доказів, або Біблія не потребує доказів. До речі, одним із найчудовіших доказів Біблії, класичний космологічний аргумент, про який я вам розповідав, записано у листі до Євреїв: «Усякий дім хтось будує, а Той, Хто все збудував – то Бог» – це є форма, певний приклад космологічного аргументу, в якому Біблія сповнена доказів, аргументації на захист християнських вірувань. До того ж, друзі, ми читаємо, що «віра від слухання, а слухання – від Слова Христового». Але віра поєднує в собі три кроки: зрозуміти, прийняти за правду і підкоритися. Справді. Щоб зрозуміти християнську вістку, її треба спочатку пояснити. А щоб прийняти за правду християнську вістку – її слід аргументувати. Тому, шановні друзі, я радив би вам не бентежитися. Йти цією дорогою, зміцнитися в знанні, молитися, щоб Господь використав вас вжити цих знань особисто для свого духовного зросту, а також для проповіді Євангелія іншим. По суті Євангелія – це добра новина, яку ми повинні розповісти людям про спасіння. Але диявол намагається це вкрати, намагається збудувати оці твердині, перепони, щоб людина не почула, не побачила, не зрозуміла. І тому наша праця – це борня, але це борня не проти крові і тіла, але проти задумів, помислів. Тож, хай Господь поблагословить вас.

Я хотів би ще сказати одну таку думку. Для мене це дуже важливо, я її повторював протягом всього курсу, але цією думкою я хотів би і завершити. Апологетика в благовісті – це, найперше, не вираження своїх роздумів, це, в першу чергу, здатність чути свого співбесідника. Апологетика найбільш за все належить до сфери акту слухання. Слухати, розуміти, хто перед вами, і тільки після цього запитуйте, перед тим, як будете висловлювати свої думки. Нехай буде, можливо. Така формула вашого служіння.

Я в описі курсу пропоную чимало книг, які варто було б прочитати. І я радив би прочитати вдумливо, не кваплячись, це не та література, яку можна прочитати, слухаючи музику, чи десь ідучи. Цю літературу слід читати вдумливо, обережно, уважно, бо вона корисна. І водночас нам слід розуміти, що будь які книги, всі книги – це думки людей, а люди помиляються. І в найчудовіших книгах, що можуть бути вам у нагоді, ви можете знайти шкідливі думки, погляди. Я, наприклад, вважаю, що книга Нормана Гаіслера «Непорушні основи» («Непоколебимые основания») є чудовою книгою, але на жаль, вона не стоїть на позиціях, що не було шести днів творіння, а це

були шість періодів, шість епох творіння. Я додаю ще одну статтю, що буде в описі курсу. Вам буде корисно прочитати, чому ж це все ж таки неправильно, неправдивий погляд, що існувало шість періодів, а правильний погляд – це шість реальних днів творіння. І ми бачимо, що будь-яка велика людина може помилятися. Тому йдіть шляхом відкриттів – звіряйте зі Словом Божим, аналізуйте все, що ви читаєте. Але я хотів би запропонувати піти цим шляхом розмірковування, розуміння, ствердження підвалин віри вашої, щоб ви стали допомогою і для інших людей. Нехай благословить вас Бог! Амінь.